

Vidaklyyvantalkå 8 juli (prel.)

Gamla folkskolans vänner höll styrelsemöte på söndag och beslöt att preliminärt hålla **vidaklyyvantalkå** (vedklyvning) på lördagen den 8 juli 2017. Ifall det nu inte ösregnar förstås. Vi återkommer till exakt tidpunkt då det börjar komma tiodygnsprognoser som täcker den dagen så vi vet nånting om vädret.

Vi har städat upp i uthuset på gamla folkskolan och satt in färdiga ställningar att rada veden. Göran skall ta den gamla vedklyvaren till skolan och om det lyckas få igång den gamla traktorn så sätter vi den att driva klyvaren. Det är en fin gammal klyvare med trähjul och två yxor.

Bilden är från bondedagen 2014.

Förr hade varje **eenda** (ända=bydel) en klyvare som flyttades runt och så samlades man till **talkå** (gemensamt arbete) för att kapa, klyva och rada in följande vinters ved. All uppvärmning behövde ju ved liksom all matlagning. Först på 50-talet började det komma centralvärme med vedeldad **pannå** (värmepanna) men som man också kunde värma med koks. Vi hade vanligen koks till natten eftersom den brann längre tid än veden. men den var dyr.

Visst hade man **tjeppvid** (klen käppved) också som man fick vid gallringar men den användes mest för matlagning under **vidahelln** (vedspisen). Grövre ved måste klyvas så den gick in i eldstaden med också för att den skulle torka bättre. Det var fråga om stora mängder så man behövde en bra klyvare för att få arbetet gjort. Klyvare hade också en **klingå** (cirkelsåg) som man kapade veden med. De kapade bitarna föll ned i klyvaren där de togs av **klyyvanbisana** (klyvningskarlarna) som satte dem under yxan och den klyvna veden satte de på ett bord där den hämtades av gummorna som förde den till ett annat bord vid ingången till **vidaliidre** (vedboden). Där hämtade **radangummåna** (radningsflickorna) veden som de radade upp i långa rader inne i lidret.

För att de långa raderna inte skulle stjälpas så hade en **tjeppbisi** (käppkarl) till uppgift att slå in käppar i föregående rad så att raderna hölls ihop och blev stabilare. Käpparna som vanligen höll ihop två rader åt gången gjorde att alla rader till sist bildade en enhet och stödde varandra.

Ved behövs i gamla folkskolan nu då vi har en stor fin kamin i slöjdsalen. Förra vintern var ovanligt varm men kommande vintrar kan vara betydligt kallare.

Talkofolket bjuds som traditionen kräver på kaffe och tilltugg efter välförrättat arbete. Ta gärna på gamla kläder (som farfar använde på 30-talet). Gummorna hade huvudduk och förkläde medan gubbarna hade läderstövlar och stövelbyxor. Och kanske väst.

Vi skickar ut lappar och meddelar närmare efter johanni.